

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LÁP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE
TARTOZÓ SZÖVETKEZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kiscgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfüggyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj német tagok részére:

Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Szemle.

*Péter-Pál napján. — Az új behozatali vám-
tarifa. — Előkészületek és bejelentések a minta-
vásárra.*

Egy pár nap választ már el az aratás megkezdésétől. Az aratás előkészítő munkálatai megkezdődtek, vidékenként eltérő kilátásokkal a terméseredményekre. — Az arató munkásokban a kisbirtokoknál nem lesz hiány. A nagyobb birtokok tolnyomó többségben el vannak látva arató gépekkel. Félős, hogy a hűvös idő után hirtelen beállott meleg megszorítja a szemeket. Az aratás és hordás tartamára száraz időjárásra volna szükség, hogy a gazdák a gabona beázástól és a szárításával járó költségektől megkímélhetők legyenek. A termés kilátásokról vetésjelentésünkben beszámoltunk.

A cséplési munkálatok elé már nagyobb aggodalmakkal tekintünk, mert a fának még mindig magas ára nem áll arányban a gabona árával, nem is beszélve a szénről, amely nem kapható. Ha kapnának is fát a gazdák, nincs vagon. Sokfelé ezért a szalmával való cséplésre vannak utalva a gazdák, amely a mai nagy állatállomány mellett a legkevésbé gazdaságos tüzelő anyag. A benzín motoros cséplőgépek tulajdonosok panaszkodnak, hogy a magyar kormány által kiadott összes adómentességi engedélyeket érvénytelenítették és az újabb adómentesség iránti kérés körülményes és hosszadalmas. A cséplésnek egy másik akadálya lesz a zsákihiány. Ma még nem áll a gazdaközönség rendelkezésére megfelelő mennyiségű, jó minőségű és áru zsák, amely körülmény hátráltatja a munkálatok gyors menetét.

A p. ü. min. a Romániába behozott árukra a következő új vámtarifát javasolja megállapítani leuban 100 kg.-ként. *Élelmiszerek, állatok, növények, készítmények:* sajt 900, tojás 100, viasz 500, nyersbőr 20, szárítottbőr 40, cserzettbőr 1200—4000, bőrkészítmény 1200—6000, cipészárak 4500—8000, gyapju nyers 10, gyapju mosott 50, gyapju-fonál 400—1200, mosószappan 400, gyertya 700, buza, rozs, tengeri, árpa 1, sörmalata 90, zab, köles 1, liszt 80—100, buzakása 200, tésztanemű 300, mézskalács 250, friss főzelék 100, burgonya 15, bab 10, lencse, borsó 60, szárított főzelék 500, széna, szalma, takarmány 2, italok gabonából, cukorrépából, melasseból 1200—1500, likőrök 1200, sör 150, bor, must 900—1000, pezsgő bor 2000, cognac, rum, szilvórium 1500, friss gyümölcs 150, finomított cukor 1000. *Faneműek:* fák, cserjék 15, tölgyfa hordók 50, szekér, kocsi és alkatrészei 400, juta 5, kender, len 100, pamut 5, kötelek, zsinetek 600—700, kötőfékek, kantárok 1200, szövetek kenderből, lenből 1000—2000, szövetek jutából 300—700, szövetek pamutból 900—2200, föld, agyag, kavics homok,

kaolin, mészfoszfát 1, porland cement 35, cement lapok, csövek 40, téglák 3, palackok 40—80—150, tükör 400—600, nyers petroleum 10, tisztított petroleum 25, benzín 25, koks 1, nyersvas 5, szegek, csavarok 200—400, kén rudakban 1.

Ezekből a díjakból azt látjuk, hogy dacára annak, hogy Románia nem ipari, hanem mezőgazdasági állam, mégis a mezőgazdaság érdekei háttérbe szorultak az iparral szemben a díjtételek javaslatba hozatalánál. Csak egy néhány különösen szembeötölő ellentétre mutatunk rá. Amíg a javaslat a belföldi mezőgazdasági termelés védelmére a buza, rozs, tengeri és árpa behozatali vámját 100 kg.-ként 1 leuban, a gyapjuét 10 leuban, stb. kívánja megállapítani, addig a bőrpar védelmére 1200—8000, a szappan, gyertya gyártás védelmére 400—1500 leus behozatali vámot óhajt életbe léptetni.

Eltekintve már most az érvényben levő és az ujonnan megállapítandó díjtételektől, megállapítható, hogy a kolozsvári, nagyváradi, szatmári, stb. vámhivatalok különböző díjtételekkel dolgoznak és így további hátrány érheti a mezőgazdaságot.

A kolozsváron július 15-én kezdődő árumintavásár irodája megnyitott már a kiállítás és vásár színhelyén, a farkas-utcai református kollegiumban. A kormány a vásárra küldendő cikkek szállítására 50% díjkedvezményt engedélyezett a C. F. R. vonalain. Az E. G. E. csoportos kiállításához beküldendő cikkek „Árumintavásár Erdélyi Gazdasági Egylet csoportja Kolozsvár” címmel adandók vasutra. A mintavásárra küldött darabárak külön gyűjtőkocsikban, személy vagy vegyes vonathoz csatoltan azonnal expedáltak. A vásárt látogatók szintén 50%-os díjkedvezményt élveznek a C. F. R. vonalain. Kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolvány egyesületünk útján is kérhető.

A borkiállításra bejelentések érkeztek eddig a Küküllő, Maros, Körös, Szamos, Ér és az Aranyos mentéről. Felhívjuk szőlősgazdátársainkat, hogy lehetőleg minél számosabban vegyenek részt a kiállításon. A bejelentés, valamint a minta beküldése július 10-ig nem késik meg. A mi érdekünk, hogy az ókirályság kereskedői megismerjék borainkat és szükségletüket Erdélyből fedezzék.

A repülő üszög.

Irta: dr. Nagy Endre,
a Szolnokdobokavármegyeli G. E. titkára.

Gazdaközönségünk javarésze ma is egy kalap alá vonja a védekezést mindenféle üszög-gomba ellen, pedig más a kőüszög és más a repülő üszög elleni védekezés a szerint amint

a két gomba életfolyamata nem egyező. Nézzük csak meg pontosan a dolgokat! Amikor alkalmam volt a csirázó gabonaminták nagy számát megvizsgálni mikroszkop alatt feltűnt, hogy amilyen gyakran találkoztam a kőüszög spóráival, annyira nem fordultak elő még árpán és zabon sem a repülő üszög fajok (Ustilago) spórái. Hová lettek ezek? Hiszen az árpa és zabvetések tele voltak repülő üszöggel. És ha nincsenek, akkor mit akarnak a régi szaktrók a pácolással? Dr. O. Kirchner és J. Erikssan munkáiban találtam meg erre a feleletet. A repülő üszög — Ustilago — fajok az u. nev. „Blüteninfektio” (a virágzat megfertőzése) útján szaporodnak. Az első kalászon explodálnak a szemek és a szelek szárnyán újakra bocsátják az üszögspórákat. Itt-amott megtapadnak a szerencsésebb spóravándorok a virágzásban levő egészséges kalászokon, csírákat hajtanak, melyben a kalászba és rövid idő alatt itt is tönkre teszik a magvakat. Nem marad más hátra csak a fekete kalászorsó, mely úgy mered az égnek mint a leégett ház kéménye. A spórák továbbállanak ismét és terjesztik az üszöket. Meddig?

Addig míg a gabona szem tejes, puha, mert mihelyt megkeményedik a mag héja, már nem tud azon az üszögspóra gyöngye csírája behatolni és ha már bejutott a gombaszál nem tud kijönni. A mag kovasavban gazdag burka veszi körül. A repülő üszög gombaszála, mely így kelepcébe került nyugodtan vár addig, míg a mag csirázik. Akkor befurakodik a csírába, üldözi a növényt föl a kalászig, hol ismét szétrobbantja a fejlődő magvakat.

Husz évvel ezelőtt még úgy tudták a repülő üszögről, hogy annak is a spórái telelnek át, mint a kőüszögnél. Ha nem a magon, hát a szalmán, vagy a szántóföldön állította makacsul sok szakember. Ma tudjuk, hogy ez az állítás téves. Pár hét alatt a repülőüszög minden spórája elveszti csíráképességét és a spóra átteleléséről szó sem lehet. Azok a gombaszálak telelnek át, amelyek belenőttek a viaszos érésben levő gabonaszemekbe és a mag hirtelen kiszáradása megakadályozta őket abban, hogy házigazdájukat tönkretegyék. Ezért írja dr. Péter Béla (Lásd Gazd. Növénytan 125 old.) hogy „a porüszög (repülő üszög) ellen a pácolás általában nem hat oly általánosan, mint a kőüszög ellen.” Azon kellene csodálkoznunk ha hatna és megtudná ölni a gabonaszemekben alvó gombaszálat. Itt a védekezésnek más fájához kell nyulnunk s ez az elvetésre szánt tavaszbuza, árpa és zabnak (ezeket bántja legjobban a repülő üszög) 52—56 Celsius fokos melegvízbe való bemártása. Ilyen hőfoku vízben 5 perc alatt elpusztulnak a gabona magvakban szunnyadó gombaszálak, míg a mag csíráképességének nem árt. Az árpa kissé érzékeny, azért jó előbb vízbe áztatni s csak azután kezelni 52—56 Co-os vízzel. Ilyen hőmérsékletű vizet legkönnyebb úgy előállítani,

Gazdák Biztosító Szövetkezete.

Elfogad tűz, jég élet, betörés és lopás, baleset, szavatossági, kiházasítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatást nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Fiókgazgatóság Románia részére Aradon.

Vezérképviselőségek:

Aradon, Kolozsváron, Brassóban, Temesváron Nagyváradon és M. vásárhelyen.

hogy a víz egyrészt felforradjuk s annyi hidegvizet öntünk hozzá míg a kellő hőfokot elértük.

Repülő üszög ellen eddig ez az egyetlen védekezési mód, melytől eredményt várhatunk.

Kőszögnél (Tiletia) maradjunk meg a jól bevált rézgalic pácolás mellett, mert ott csakugyan a magra tapadt spóra telet át.

A szalmadarázs kártétele.

Írta: Dr. Péter Béla.

Az „Erdélyi Gazda“ június 5-iki számában szó volt arról, hogy a hesszeni légy a Székelyföldön kárt tesz a gabonában, most a szalmadarázs kártételéről kell megemlékezni. Egyik mezőügyi gazdatársam azzal a panasszal keresett föl, hogy buzája rendre pusztul. A kalász idő előtt megfihéredik és üres marad. Utóbb az egész szár megsárgul és ha felhasítjuk, azt látjuk, hogy belül ki van rágva, az egyes büttyök átvannak törve és a rágási menet alján fűrészporthoz hasonló morzsálék látható. Itt meglehet találni a baj okozóját, a szalmadarázs álcáját, amely a buza szárában rágódva, lefelé húzódik, hogy azután a gabonaszár tövében átteleljen, tavasszal bebábozódik és ismét mint apró darázs kirepüljön. A szalmadarázs álcája fehéres színű, barna fénytű, legfeljebb 1 cm. hosszú kukac. Aratás táján az álca már a gabonaszár tövében van. Ugyanez a kártétel az árpán és a rozson is észlelhető. Maga a repülő darázs 6—8 mm. hosszú, koromfekete színű, potrohán citromsárga harántzatjai vannak. Tavasszal — májusban — meglepi ez a kis darázs a gabonátáblát; néha rajszerűen és rászállva a gabonára, egyenként tojja belé petéit a gabona szárába. Tojócsovével átfurja a fiatal gabona felső levélhüvelyét és a mögötte lévő felső izbe helyezi el a petéjét. A tíz nap múlva kikélt álca azután lefelé rágja magát a gabona szárában és annak pusztulását okozza. Egy-egy nőstény 12—15 gabonaszárát fertőz be egy-egy petével, tehát annyi gabonaszálat tesz tönkre. A szalmadarázzal megtámadt gabona kalásza fehér és üres szokott lenni, míg a szára megtörik, úgy, hogy olyan az ilyen gabona, mintha a jég verte volna el.

A szalmadarázs ellen csak úgy védekezhetünk, hogy a jövő évi kártételtől igyekezzünk gabonánkat megóvni. Ezt pedig azáltal tesszük, hogy ha aratás idejére a szalmadarázs álcája már elérkezett a gabonaszár tövébe, akkor magas tarlót hagyunk és azt mihamarabb feltörjük, vagy pedig magát a tarlót felperzseltjük, hogy a tarlóban rejtőzködő álcát elpusztítsuk. Ugy is tehetünk, hogy a tarlót mélyen alászántjuk, miáltal szintén elpusztíthatjuk a tarlóban rejtőzködő álcát. Ha azt észleljük, hogy a szalmadarázs álcája aratáskor még magasabban van a gabonaszárban és nem érkezett még meg a gabona tövéig, akkor jó mélyen vágjuk le a gabonát, hogy a benne lévő álca a gabonával együtt belekerüljön a cséplőgéphez, amely majd elbánik vele.

Vizsgáljuk meg tehát gabonánkat és igyekezzünk az elmondottak szerint védekezni.

Rövid útmutatás a gyógynövények gyűjtésére és szárítására nézve.

Írta: Dr. Péter Béla.

Az „Erdélyi Gazda“ június 5-iki számában közöltem a most gyűjtendő gyógynövények beváltási árát, Most a gyógynövények gyűjtésének és értékesítésének legfontosabb tudnivalóit akarom röviden elmondani, miután ez a kérdés sűrűn ismétlődik és sokan vetik fel ezt a kérdést.

Az érdekes gyűjtésnek első feltétele az, hogy csak olyan gyógynövényt gyűjtsünk, amely nálunk *tömegesen terem*, mert a gyűjtés csak akkor jár kellő haszonnal, ha rövid idő alatt sokat tudunk összegyűjteni. A csak szór-

ványosan előforduló növények gyűjtése szaporítatlan, időt rabló és azért nem jövedelmező.

Második kelléke a jövedelmező gyűjtésnek, hogy a gyógynövényt *tisztán szedjük*, mentesen minden idegen növényről. Ne legyen gyűjtött árunkban fű, gyom, gaz és egyéb idegen alkatrész, mert a gázos és tisztátalan áru nem értékesíthető.

Az áru legyen továbbá mentes ugyanazon növénynek fölösleges és értéktelen részeitől. Ha virágot szedünk, akkor álljon az áru tisztán csak virágból, ne legyen benne sem szár, sem levél; ha pedig levélárut szedünk, akkor ne szedjük hozzá az illető növény vastag szárát vagy kocsányját is. Szedéskor *ne gyümöszöljük össze* az árut túlságosan és ne hagyjuk sokáig zsákba gyurva, hogy fölmelegedjék, mert akkor könnyen megfeketedik az áru és értéktelenné válik. Hanem csak lazán dugjuk a szedett árut zsákba vagy kosárba és teregezzük mielőbb szét szárítás céljából.

A szedett gyógynövényt *szárítsuk meg* mielőbb és pedig úgy, hogy megszáritva és minél szebb legyen a színe. A *helyes szárítás dönti el az áru értékét*. A helyes szárításnak az az általános elve, hogy a szárítandó növényt lehetőleg vékonyan terítsük ki szárítás céljából, mert a vastag rétegben kiterített növények csakhamar meebarnulnak vagy megfeketednek, megpenészednek vagy elrotnadnak és teljesen hasznavehetetlenekké válnak. Hogy mit értsünk vékonyan vagy vastagon való eltergetés alatt? Erre az az általános szabály, hogy a megszáritandó gyógynövényt legfeljebb *két ujjnyi* vastagon terítsük szét és sohasem vastagabban. A négy-öt ujjnyi vastagon heverő friss áru rendszeren megbarnul és elromlik. A még nyers árut forgatni is kell, hogy gyorsabban száradjon meg. A *finom és kényes* növényrészeket azonban, amilyen a szekfűvirág (kamilla), a cintória stb. nem szabad forgatni, mert különben porrá málik. Az ilyen tehát annál inkább csak vékonyan szabad eltergetni. A cintóriát (ezerjófűvet) apró kékébe költjük és úgy szárítjuk meg, hogy a finomabb részei, mint a virágai és levelei le ne morzsolódjanak.

Az áru minőségére fontos kihatással van továbbá a *gyűjtés ideje* is. Ez anyiból fontos, mert úgy az évszak, valamint a napszaka is befolyásolja az áru értékét. A gyógynövényeket abban az időszakban kell szedni, amikor azok legértelmesebbek és legszebben megszárithatók. A virágokat mindig nyílásuk kezdetén gyűjtjük, mert akkor száríthatók meg legszebben, ellenben a már elnyíló félben lévő virágok könnyen elhagyják a színüket száradás alatt. Leveleket a bimbós állapotban lévő növényekről szedjük, mert azok a legértelmesebbek. Ami a napszakát illeti, erre az az általános szabály, hogy ne reggel, hanem a délfelé eső órákban gyűjtsük a gyógynövényeket, amikor már felszaradt a harmat. Nedvesen soha se szedjünk gyógynövényt, mert az könnyen megromlik. A gyűszűvirág (Digitalis) szedésére nézve a gyűjtés órája is fontos, mert a délután szedett levelek sokkal tartalmasabbak, mint a délelőtti órákban szedettek. A gyökereket és földalatti szárazakat többnyire *összel szokás gyűjteni*, amikor a vegetáció már szünetelni kezd. Szedhetők azok korán tavasszal is, mielőtt a növények kiszől-
(Vége köv.)

Vegyes közlemények.

A *kisüstös pálinkaadóról és adómentes pálinkáról*. Az utóbbi időkben sűrűn fordul elő, hogy a rendeleteket táviratilag adják ki, vagy ha nem is táviratilag, olyan szövegezéssel, hogy sok félremagyarázásra nyújt alkalmat annak hiányossága. A kisüstösök pálinkaadójára vonatkozó rendelet is ezek közé tartozik. A több oldalról jött érdeklődő sorokra illetékes helyen történt érdeklődésünk alapján e helyen közöljük, hogy a 30 fokon felüli pá-

linkánál minden Hl. fok után 8 lei adó fizetendő. Tehát hangsúlyozzuk, hogy *hektoliter fokónként fizetendő a 8 lei*. A 30 fokon aluli pálinkáért — tekintet nélkül a szesz fokára — literenként 2 lei fizetendő. Azt a kérdést, hogy a termelő adómentessége a személyenkénti 60 literre nézve a 30 foknál erősebb pálinkára is vonatkozik-e vagy csak legfeljebb 30 fokos pálinkára, a vonatkozó rendelet nem precizirozza. A pénzügyigazgatóságok azonban azt a szokást vezették be saját hatáskörükben, hogy csak a 30 fokon aluli pálinkát mentesítik az adó alól. Ha az igényelt pálinka minősége 30 foknál több szeszt tartalmaz, úgy 30-fokot adómentesnek vesznek és az azon felüli fokok után az adót befizettetik. Adómentesen visszatartat tehát a termelő minden 18 éven felüli férfi vagy női családtag és cseléd után 60 liter 30 fokon alóli pálinkát.

Hogyan lehet adómentes binzint szerezni. Mint értesülünk a magyar kormány által annak idején kiadott összes adómentességi engedélyeket a román pénzügyminiszterium megsemmisítette. Amennyiben tehát valamely cséplőgépjel tulajdonos a motorjához szükséges benzint, vagy gázolajat a jövőben is adómentesen kívánja beszerezni, úgy az itt következő A) mintájú nyomtatványt kell megfelelően kitölteni és aláírni: A) A Pénzügyminiszteriumi adóügy igazgatójának, Bucuresti. Miniszter ur! Vanszerencsém felkérni, hogy rendelkezni sziveskedjék arra vonatkozólag, miszerint a mellékelt igazolvány alapján részemre meghatalmazás adassék ki, hogy a — — — — finomítottól havonként — — kg. motorbenzint vásárolhassak saját szükségletem fedezésére. — Fogadjon Miniszter ur megkülönböztetett tiszteletem kifejezését. Kelt ... Név ... Foglalkozás ... Lakhely ... Megye ... (E kérésre 1 L okm. és 25 b. segélybélyeg teendő).

B) Igazolvány. Ezennel igazoljuk, hogy ... urnak, ki foglalkozására nézve. ... lakik ... megyében ... tulajdonosa ... részére és ... fenntartása céljából havi ... kg. a motorbenzint szükséglete. Kelt ... aláírás ... (P. H.) (E beadványra 30 b. okm. bélyeg teendő). A B) mintájú nyomtatványt pedig városban a polgármesteri hivatal, községben a községi előjáróság vagy pedig azon pénzügyi szemlész által kell kitölteni és aláírni, aki az illető községben a pénzügyőri szakasz vezetője. Mind a két kitöltött nyomtatványt bélyeggel ellátva a pénzügyminiszteriumhoz kell beküldeni. Tudomásunk szerint a gyárak is elintézik a géptulajdonosok ezirányú kéréseit a miniszteriumnál és talán gyorsabban és olcsóbban, mint a géptulajdonosok. — Megjegyezni kívánjuk, hogy akinek adómentességi engedélye van a motorbenzint 65, a gázolajat 40 banival olcsóbban kapja kg-ként a napi árnál. Ma az adómentes benzint ára kg-ként 2.50 L, az adómentes gázolaj 2.40 L hordó nélkül.

A *vasut a kolozsári mintavásárért*. A kolozsvári C. F. R. igazgatósága 18401—1921. sz. alatt nagyjelentőségű rendeletet bocsájtott ki valamennyi államhához, továbbá a nagyváradi és szatmári kirendeltségekhez. A rendelet hangoztatja a kolozsvári mintavásár országos jelentőségét és óriási közgazdasági fontosságát s a vasut hivatalait általában arra irányítja, hogy a vásárra való szállítások érdekében az ügyhöz méltó nagy kötelességtudással végezzék közreműködésüket. A részletekre nézve előírja a rendelet, hogy minden vásári tárgyat „Obiect pentru targul de mostre din Cluj” — „Küldési tárgy a kolozsvári mintavásárra” jelzésű bárcával kell ellátni, a fuvarlevélre is ilyen bárcát kell ragasztani s minden ilyen tárgyat a feladása utáni *legközelebbi tehervonattal vagy vegyesvonattal el kell indítani*, megérkezéskor azonnal értesíteni kell a mintavásár igazgatóságát és a kirakást az igazgatóság megbízottja részére azonnal kell fogantatítani. Ugyanígy kell kezelni a teljes kocsiakományt árukat is, mely esetben a kocsiakra is az előírt bárcát a berakó, hozzárakó, átrakó állomások

felragasztani, illetve az ilyen köcsikat soron kívül továbbítani tartoznak. Julius 1—10. napjai között Teius (Tövis) állomás a 327. sz. vonattal, Georgen (Sepsiszentgyörgy) állomás a 327 sz. vonathoz csatlakozóan, Satu-Mare (Szatmár) állomás a 328. sz. vonathoz való csatlakozással minden nap egy-egy gyűjtőkocsit tartozik indítani, melynek a mintavásárra szóló felírása kell legyen. A gyűjtőkocsira egy teljesen megbízható vonatkísérőt kell beosztani, ki a kocsira állandóan felügyel és felelősséggel tartozik azért, hogy a kocsit tartalma teljes épséggel, hiánytalanul megérkezék Kolozsvárra. Természetes, hogy ez a külön felelősség nem zárja ki a többi vonatszemélyzet felelőségét. A vonatkísérő mindaddig az illető gyűjtőkocsit felelős, míg annak tartalmát a vásár, vezetőségének át nem adta. Az illető vonatokat vezetői is, de más vonatokat vezetői is megérkezéskor azonnal jelenteni tartoznak, ha akár teljes rakomány, akár részben rakott olyan kocsikat hoznak, melyek mintavásári árukat foglalnak magukban. Ez alapon az árunak a vásárigazgatóság részére való kiszolgáltatása is soron kívül kell, hogy történjék. A vasutól a vásár színhelyére mint már jeleztük is a vásárhoz a szerződéses szállítójával, az Erdélyi részű automobil szállítási részvénnyel együtt eszközölteti a beszállítást.

Uj kivitteli illetékek. A vám vezérigazgatóság új kivitteli vámilletékeket szabott ki a következő árukra: A kukorica vagonjára 1500 leit, a rozsra 2000, kölesre 500, állati szőrre pedig vagononként 10.000 leit vet ki. Repcére július 15-ig 500 leit, szeszre literenként 10 banit, tavaszi burgonyára kg-ként augusztus 15-ig 10 banit, a leveles dohányra pedig értékének 10%-át veti ki.

Kérelem szőlősgazda tagjainkhoz. Egyrészt a mezőgazdaság állapotáról szóló általános jelentéseink kiegészítése, másrészt pedig úgy a szőlősgazdák, mint a bel- és külföldi kereskedők tájékoztatása céljából szükségét látjuk annak, hogy a szőlők állapotáról külön jelentéseket adhassunk ki, úgy, amiként ezt a kertületi szőlészeti és borászati felügyelők jelentései alapján a földmivelésügyi minisztérium tette. Régen mindenkor tájékozva voltunk a peronospora fellépéséről, terjedéséről, a molykárók arányairól, különféle betegségek fellépéséről, a terméskilátásokról, tavalyi borkészletek és az új borárak felől, ma azonban e téren a legnagyobb tájékoztatásban vagyunk. Felkérjük ezért szőlősgazda tagjainkat, hogy amennyiben a szerkesztőségünk által küldendő jelentési űrlapok kitöltésére és rendszeresen való beküldésére vállalkoznának, szíveskedjenek e körülményt mielőbb bejelenteni az E. G. szerkesztőségéhez.

Hogyan védekezhetünk a lótetű ellen? A lótetű sokfelé igen elszaporodott, így legutóbb Udvarhely megyében panaszoltak emiatt a gazdák. A lótetű elleni védekezésnek többféle módja van. Az egyik a szénkénegezés. Ez csak kisebb kertekben és az esetekben hajtható végre, ha szénkénege felett rendelkezünk. A védekezésnek egy másik módja: meredek falu tveg, cserép, vagy pléh edényeknek a földbe való süllyesztése aként, hogy a föld felületén vagy az alatt mászkáló lótetű abba belepotyoghasson, ahonnan kimászni nem tud folytonos kecmérgése dacára sem. Az így rabul ejtett tetveket azután egyenként megöljük. Ez a védekezési mód is csak kisebb területen foganatosítható. Legegyszerűbb és biztosabb módja a lótetű távoltartásának a gyakori kapálás. Ezt a lótetű nem szenvedheti és menekül onnan, ahogy sűrűn zaklatják. Kapáljunk tehát minden esőzés után és a lótetű kártételétől nem kell félnünk akkor.

Aradi gabonapiac. Buza iránt a kereslet mérsékelte, 240—260 L. Tengeri iránt élénk a kereslet. Ára 170-ről 190 L-re emelkedett.

A méz ára. Elvéve történtek ugyan már mézeladások, az ár azonban még nem alakult ki. A pergetett mézért kg-ként 20—24 L-t fizet-

tek a termelőnek. A tavalyi árakhoz viszonyítva, ezek az árak visszaesést jelentenek.

Vásári jelentés. A Tordán szokatlanul nagy felhajtás és mélyen leesett árak mellett alig volt forgalom a marhavásáron. A loárak emelkedtek, a kereslet minimális volt.

Villámcsapás méhészkedés közben. A szolnokdobokamegyei Arokalja községben gróf Bethlen Ella egyetünk elnökének, báró Jósika Gábornak unokája, 14 családos méhésében egyedül méhészkedett. Hirtelen zivataros idő kerekedett s a grófnő éppen egy törzset vizsgált át, mikor a méhes ajtóját a szélvész kivágta. Szét volt szedve a törzs s a grófnő a törzs előtt ülve, ölében a keretfogóval s más segédeszközökkel az ülő helyzetből a kaparóvassal be akarta huzni az ajtót, mikor egyszerre a villám becsapott s a kaparóvason átszaladva, az ölében levő keretfogóra pattant. A villám innen a földbe szaladt le. A grófnőnek ekkor még komoly baja nem jelentkezett, azonban a villámcsapás hatására a méhek felingerültek s úgy összeszurták a grófnőt, hogy édes anyja gróf Bethlen Baláznén a fejéből sűrű fogazau fésűvel bírta kiszedni a rengeteg fullánkot. — A villámcsapás és a rengeteg méhszurás miatt a grófnőn görcsök jelentkeztek. A midőn a méhésből a lakás felé igyekezett a közeli virágházból a kertészt akarta segítségül hívni. Megfogva a virágház ajtajának kilincsét, a grófnőn erős görcs jelentkezett annyira, hogy keze a kilincshez tapadt és alig sikerült onnan levenni. Ebben a helyzetben jött az ájulás és a grófnőre később ebben az állapotban találtak rá. Egy napi rosszullet után teljesen magához tért s most jó egészségnek örvend.

Rekvirálás halálbüntetéssel. A szerb csapatok kivonulása előtt, Vojtek községben a szerb kormánybiztos ötvennégy lovat és ötvenhat szarvasmarhát követelt halálbüntetés terhe mellett. A községi képviselőtestület kimondotta, hogy a község valamennyi lakosa egyformán viseli a tehernek reá eső részét. A határozat ellenére azonban tizenhat szerb nemzetiségű gazdától semmit sem vittek el. Akiattól az állatokat rekvirálták felszólították az előjáróságot, hogy ezt az ügyet rendezze, azonban hiába. — Ezért a temesvári törvényszéknél beperelték a vojteki előjáróságot 91.750 lei erejéig. A törvényszék kimondotta, hogy a községi előjáróság egyoldalú rekvirálást végzett, miáltal a község egyes lakosait megkárosította, másokat pedig anyagi előnyben részesített. Megállapította a község kártérítési kötelezettségét, a kártérítés nagyságára vonatkozólag azonban külön fog dönteni.

Árvizek. A hosszas szárazság után beállott néhány napos eső annyira megduzzasztotta a folyókat, hogy ha még egy-két napig tartottak volna az esőzések, komoly következményei lettek volna. Így is jelentékeny károkat tettek a szélviharral járó esőzések a lekaszált takarmányfélékben és learatott terményekben. Több helyen leiszapolta és elvitte a víz a levágott takarmányt, a levágott gabonát pedig átáztatta. Árvizekről jöttek jelentések a Szamos és Körös vidékéről.

Havazás. A múlt heti hűvös esős napokban több helyen havazott. Havazást jelentettek Brassó-, Csik-, Marostorda-, Kolozs- és Hunyad megyékből. — A hó a terményekben jeleltéknyebb kárt nem okozott.

A varjúk kártételeiről panaszkodott a temesmegyei végvári gazdakör a tavasz folyamán. A gazdakör kérte az alispáni hivatalt, hogy a rendkívül elszaporodott varjúk kötelező irítást rendelje el, ezideig azonban intézkedés nem történt és így most az idej új varjúgeneráció fokozott mértékben veszélyezteti a gazdák munkájának gyümölcsét. Hasonló panaszokat vettünk az Aranyos és Szamos mentéről.

Mezőgazdasági szabadság a katonáknak. A mezőgazdaságban mutatkozó nagy munkásihiány enyhítésére, a hadügyminisztérium a

földmives katonáknak két részletben aratási szabadságot engedélyez. A bánáti vármegyékbe már június végén elmegy az első csoport. Az erdélyi részekre megfelelő időben engedélyezik a szabadságokat. Az aratási szabadság előreláthatóan négyhetes lesz.

Ki nem vihető cikkek és termények. A június 9-én a Monitorul Oficialban közzétett minisztériumi jelentés táblázatba foglalja a kivitteltől eltiltott és az engedélyhez kötött cikkeket és termékeket. Az előbbiekhöz tartoznak: a nyers vas, réz, cink, sárgaréz, lingnit, kőszén és koks; len és kender minden formában, kivéve a nemzeti jelleggel feldolgozott vászonárak, továbbá zsákok; a ki nem készített gyapjú; halak; tej és származékai, kivéve a juhsajt; házi szárnyasok; papíráruk, kivéve a nyomtatottakat és a papírdíszműárakat; a kocsikenőcs és minden egyéb ásványi kenőcs, melynek főalkatrésze kátrány; építésre szánt tölgy- és bükkfatönkök, valamint a tölgydöngők; nemesített repce; fém- és tölgyfahordók; a hat évnél fiatalabb Podolai fajú és a négy évnél fiatalabb egyéb fajú ökrök, a nyolc évnél fiatalabb tehének. A buza, a rozs, az arany és ezüst kivitelét az állam fentartja magának kompenzációs célokra.

„Az Unitárius Egyház Szervezete Mai Érvényben” c. munka (10—12 iv. terjedelemben) a napokban hagyja el a sajtót dr. Tóth György v. ítélőtáblai bíró összeállításában. Akiiket ma érdekel, 40 L. ellenében megrendelhetik Kolozsvárt (Unitárius Kollegium).

A Marostordamegyei Földmives Szövetség választmánya folyó hó 7-én d. e. 10 órakor ülést tart.

Tenyészkiállítás és állatdíjazás. A Marostordamegyei Földmives Szövetség felhívja tagjait, hogy a szövetség által az ősz folyamán Marosvásárhelyen rendezendő terménykiállításra és állatdíjazásra készüljenek elő.

Gazdanapok. A Marostordamegyei Földmives Szövetség felhívja azon gazdaköröket, amelyek gazdanapot óhajtanak rendezni, hogy eziránti szándékukat a „Bardza” szerkesztőségének mielőbb bejelenteni szíveskedjenek.

HIRDETÉSEK.

Páncélcseh és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 24-én d. u. 2 órakor a szövetkezetnél 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés július 24-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 288, üzletre-szeinek száma pedig 683 volt. Az év folyamán belépett 12 tag 42 üzletreessel, kilépett 3 tag 4 üzletreessel. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Páncélcseh, 1921. május 6-án. Az igazgatóság.

Torja és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. július hó 31-án délután 3 órakor a község házában 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében, meghívottak azzal, hogy ha tagok kellő számban meg nem jelennek, úgy a közgyűlés augusztus hó 14-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Múlt évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárószámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelőbizottság választása. 7.

Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 379, üzletrészeinek száma pedig 2400 volt. A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Torja, 1921. május hó 23-án.

Magyarköblös és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 31-én d. e. 11 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés július hó 12-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 667, üzletrészeinek száma pedig 827 volt; A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Magyarköblös, 1921. május hó 24-én.

Kézdimárkosfalva és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 31-én d. u. 4 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok huszonnegyedik §-a értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés augusztus 14-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Netaláni indítványok, 1920. december 31-én a tagok száma 146, üzletrészeinek száma pedig 1176 volt; A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Kézdimárkosfalva, 1921. május hó 13-án.

Mezőpanit fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 17-én d. u. 2 órakor a saját helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés július hó 31-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tisztajövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 390, üzletrészeinek száma pedig 1918. volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Mezőpanit, 1921. május hó 3-án.

Borsi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. július 17-én d. u. 3 órakor a község házában évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok, az alapszabályok 24-ik §-a értelmében, meghívattak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés július 24-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 234, üzletrészeinek száma pedig 992 volt; az év folyamán belépett 2 tag 9 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiség-

ben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Bors, 1920. dec. 31. Az igazgatóság.

Székelyudvarhelyi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 17-én délután 3 órakor a szövetkezet helyiségében évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés július hó 24-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év december 31-én a tagok száma 608, üzletrészeinek száma pedig 942 volt; az év folyamán belépett 4 tag 5 üzletrésszel; kilépett 3 tag 5 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Székelyudvarhely, 1921. apr. hó 19-én.

Hátszeg és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi július hó 17-én d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében 1920. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik paragrafusa értelmében meghívattak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés július hó 24-én tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1920. év dec. 31-én a tagok száma 525, üzletrészeinek száma pedig 942 volt; az év folyamán belépett 1 tag 6 üzletrésszel; kilépett 1 tag 1 üzletrésszel. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt: Hátszeg, 1921. február hó 20-án.

Manilla-zsineg

eredeti „STANDARD”

megérkezett! 3272

Ára kilónként 26 lei 50 bani.

Előjegyzéseket már most kér:

Hannás Társa

Gép- és Műszaki Kereskedelmi R.-T. Cluj (Kolozsvár), Strada Regina Mária (ezelőtt Deák Ferenc-utca) 11. szám.

Kolozsvár főterétől 3 km. távolságra intenzíven megművelt és teljesen modernül, gépekkel felszerelt

200 holdas bérgazdaság mely főleg tejtermelésre kiválóan alkalmas, átadó.

Instrukciók: élő és holt leltár, készpénzfizetés ellenében, teljes egészében átveendő. Haszonbérleti idő 1926. nov. 1-ig terjed. Megkeresések 608. szám alatt „Reclama” Kolozsvári hirdetőbe kéretnek, 3323

GOBET-féle

Szórófejet

az összes Vermorell permetezőkre szerelhető. Raktárról azonnal szállít

Géposztály.

Nagyszeben, Só-utca 22. sz.
Segesvár, Bajor-utca 47. sz.

3321

Malom- és Géptulajdonosok!

Allandóan raktáron van a legmegbízhatóbb minőségben:

Malomkövek
Sztaselyem
Malomszerszámok
Géphajtószijak
Valódi angol és német varrószijak
Szijszegecsek
Szijszikenőcsök
Gépolaj 15. sz.
Gépolaj 16. sz. finomított
Hengerolaj
Tavotziszir
Klingerit
Moorit
Asbest
Grafittömítés
Asbestzsinor
Fagyütömítés
Angol ón
Felvonóheveder
Zsákok
Szijszekötők
Csiszolókorongok
Vizállásmutató üvegek
Vizállásmutató csövek
Klingerüvegek
Fesz mérők
Olajkannák
Kenőszelencék
Szijskorongok

Az Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya 3317

Nagyszeben, Só-utca 22. szám. ☞
Segesvár, Bajor-utca 47. szám. ☞

A melléklet szerkesztő:
DR. HARMATH JÁNOS.

A melléklet tulajdonosa:
A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
az E. O. E. titkára.

Megjelenik minden vasárnap.